

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE
SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 9.) Utkommer hvarje Söndag. Götheborg den 26 Februari 1854. Pris för år: 6 R:dr 32 sk. B:co. (VIII årgången)

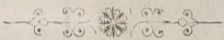

MARCUS CURTIUS.

Marcus Curtius.

Det hände en gång i Rom (362 f. Chr.), att jorden plötsligen öppnade sig midt på torget. Denna tilldragelse, som härrörde af en jordbäfning, förskräckte Romarne så mycket mera, som jordklyftan icke på något sätt stod att igenfylla. Man rådfrågade augurerna, och desse förklarade, att, om man i jordsvalget nedkastade det, som utgjorde romerska folkets makt och styrka, så skulle ett sådant offer betrygga romerska rikets eviga bestånd. M. Curtius, en ung patricier, tydde detta språk sålunda, att Roms makt och styrka låg i dess vapen samt dess tappra män, och genast fattade han det hjeltediga beslutet att offra sig för sitt fädernesland. Sedan han fullständigt väpnat sig, besteg han en rikt sadlad häst, och störtade sig sålunda ned i den gapande afgrunden, som nu — enligt sagan — utan svårighet igenfylldes.

(Verldshist. af Held och Corvin.)

Resor och åkdon i Ryssland.

(Forts. o. sl. fr. N:o 8.)

"Sof icke, herre," ropade min jemschik till mig, "hästarne flyga som örnar, och vi äro snart framme."

Med möda öppnade jag ögonlocken, men tunga som bly, lyckte de sig åter, och jag hängaf mig åter till den döfvande slumrern.

Den trogne varnaren upprepade trängare och ängsligare sina ord: "Sof icke, för Frälsarens skull, du sofver dig in i döden!" Ack, väl var han mig nära, den kalla, isiga härjaren; jag visste det, jag kände det, och dock kunde jag icke göra motstånd.

Det var en bitande köld, termometern visade 29 grader. Jag hade begått den dårskapen att, förlitande på den varma frukosten och tvenne peisar, genast tidigt på morgonen kasta mig i kibitkan, icke aktande på jemschikens råd, att liksom han springa någon stund med de trafvande hästarna, för att bringa blodet i behörig cirkulation. Snart visade sig följderna af min oförsigtighet. Trots min varma klädsel började kölden verka på mig; en lem efter den andra stelnade; först tårna, sedan fötterna, knäna, händerna, skulderna; en osäglig, obeskriflig smärta plågade min kropp; det var som om alla mina lemmar krossades bit för bit, som om lifskraften allt trängare och kvalfullare trängde sig tillbaka till det beklämda bröstet, och hos mig uppstod den tanken: blott i ditt hjerta

finnes det ännu lif, allt annat hos dig är redan stelnadt och dödt.

Nu bemödade jag mig att höja hufvudet och öfra delen af kroppen; jag ville bemanna mig, göra en våldsam rörelse: försent! Jag var ej längre herre öfver min kropp, jag hade ingen kraft och förmådde blott ännu att med knapp nöd andas. Några werst längre fram, och smärtan i kroppen trängde med en dåf domning upp till mitt hufvud; jag hörde ej längre snöns knastrande, icke längre det besynnerliga knistrandet, som alltid är ett tecken på sträng köld; däremot förekom det mig, som om en rasande storm lven förbi mina öron och som om en centnertyngd tryckte på min panna. Åter en lång stund, och känslan af köld lemnade mig plötsligen, jag blef varm — o nej! het, glödande het. Allt på och inuti mig brände, det var, som om min kropp vore doppad i flammor, i hvarje blodsdroppa kände jag ett omvexlande qual och mårngen i mina ben tycktes förvandlad till eld. Domningen i mitt hufvud ökades med mina lidanden; jag förmådde ej längre tänka, det var endast för min smärta jag hade känsla. Efter en eller kanske flere timmar lemnade mig också denna känsla, jag blef bättre och jag angreps blott af en oemotståndlig sömn. Man säger att frysa ihjäl skall vara ett af de mildaste dödsätt: man inslurmar och vaknar ej mer. Men hvad kallar man då detta helvete, som man får genomgå innan man inslurmar?

Döden har jag sedan dess under mitt omvexlande och rörliga lif, väl ofta varit likaså nära, men sådan dödsångst och sådana dödsqual har jag aldrig som den gången känt.

Ständigt svagare blef min kraft att stå emot, ständigt mindre kunde jag värja mig mot sömnen. Snart blef längtan efter sömnen starkare än lusten att bibehålla lifvet; med denna öfvergifvenhet forsvann äfven dödsångsten och jag kände och led ej mera . . .

Plötsligt återkom jag till medvetande; det kandes åter som om jag doppades i sjudande eld, och med denna pinsamma känsla förlorade jag åter medvetandet. Jag såg intet, jag kände intet, men långsamt återvände min hörsel. På långt afstånd, så förekom det mig, framträngde människoröster till mina öron. Detta buller var icke välgörande, ack! hvarje återvändande till lifvet är väl förknippadt med smärta. Jag öppnade nu ögonen och märkte att jag var i hus; min jemschik och en annan skäggig ryss voro sysselsatte att gnida mig med snö; sedan inlades jag om-

sorgsfullt i ylletäcken och inbragtes uti ett annat mindre kallt rum.

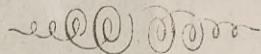
Den endast måttliga värmen i detta lilla rum sammanpressade mitt bröst till den grad, att jag knappt kunde andas; derjemte kände jag häftiga smärtor i hufvudet. Dock blef det småningom lättare inom mig och allt närmare slet jag mig lös ur fördervet.

Min jemschik hælde i mig litet the; denna styrkedryck gjorde mig mycket godt.

"Hvar är jag?" frågade jag den trogne skötaren.

"Du är på ort och ställe, i Narva," svarade han.

Under sommartiden inträffar det ibland, att, trots allt svärjande, hotande, trots regeringens anvisning och den i perspektiv stälde drickspenningen, ja trots posthållarens bästa vilja, den resande måste allt detta oakadt länge vänta på en poststation, innan han kan befordras vidare, i det de dertill erforderliga och fritt i vildmarken betande hästarne först måste fångas. På andra tider förekommer det väl äfven att kurirer eller andra i regeringens ärenden stadda personer redan hafva tagit alla hästar i beslag. Hvarje af dem förutskickad stafett innehåller nemligen befallning, att tills den anmäldes ankomst hålla alla hästar utan undantag i beredskap, så att den i egna ärenden färdande resanden — änskönt hans post-anvisning uttryckligen lyder på den hastigaste befordran — ofta måste vänta timmar, ja hela dagar och i en öde nejd förtäras af otålighet. Kort sagdt, den som är van vid bekväma resor i det öfriga Europa, bör söka tygla sin nyfikenhet efter en färd i det inre af Ryssland, under det att man å andra sidan, genom alla desse uppehåll, visserligen kommer i tillfälle att få se ryska folket i dess sanna ljus, och att den resande kanske härigenom kan finna ersättning för sina mödor.

Vargen

(Canis Lupus)

hörer till rofdjuren, är grå och gulaktig på nos, ben, örontrakt och kroppsidor; har ryggen blandad med svart; spetsiga, uppåtsående, utvändigt gulbruna öron; långhårig, i spetsen svart svans, som räcker nedom hasleden. En gammal hanvarg har i längd från nosspetsen till svansroten 4 fot och i höjd öfver bogarna 2 fot 9 tum. Hufvudets längd, är 12 tum, och bredden öfver pannan 6½ tum. Fällan består dels

af mycket tät fin ull, dels af långa grofva hår. Den yngre vargen har mera svart färg inströdd, dels kring undre delen af halsen, dels på öfverbenet. I Sverige förekommer vargen ända till 70:de breddsgraden, kommer björnen närmast i storlek; men är ojemförligt glupskare och skadligare än denne. Sannolikt har den från Ryska riket, der han talrikt finnes, inträngt till Skandinavien, och förekommer nu mot söder till och med stundom i Skåne, samt i norr ända upp på den snöbetäckta fjällryggen. Om sommaren håller sig vargen inom Sverige i skogen, och börjar först i November månad att utflytta till mera bebodda trakter, mest från norr till söder, eller från nordvest mot sydost. Sedan Dalelven tillfrusit, skall man i öfra Gestrikland ej vara särdeles besvärad af vargar, ty de begifva sig då flockvis längre ned på slätthygden och vid hafskusten, hvarest de, sedan hafvet tillfrusit, ofta göra påhelsingar i skärgården, och vandra långt utåt hafvet. Detta plägar mest ske i Februari månad, och skälungarne utgöra då deras dagliga föda. Stundom, då isstycken under storm bryta löst från den landfasta isen, drifva vargarne på dessa ut till sjös, löpa af och an under förfärligt tjut, då de se sig utan räddning, och omkomma slutligen. Mot våren draga de sig eljest tillbaka till skogarna, för att der yngla. Mot slutet af Augusti och början af September börja de åter visa sig i bebodda trakter, och anfalla då mest småboskap. Om sommaren träffas de vanligen ensamma, eller ock modren med sina ungar; men om vintern slå de sig ofta flockvis tillsammans, och ströfva omkring efter rof. Farligast äro de, då de om vintern i stark köld eller yrväder samla sig i stort antal på slätter eller tillfrusna sjöar. Särdeles mot aftonen eller nattetid äro de då så djerfva, att de angripa hästen för slädan eller anfalla och döda människor. Man har dock anmärkt, att vargarne i det södra Europa, under kalla och snöfulla vintrar, äro långt djerfvare och farligare än hos oss. I Gestrikland hände likväl under vintern 1820—1821, att 9 eller 10 barn och ungdom blefvo ihjälbitna och uppätta af en folkilsken varg, som dessutom anföll och illa bet flera fullväxta och starka personer, till dess han äntligen i April månad fälldes af ett skott. Man tror, att denna ovanligt djerfva varg under sin uppväxande tid en längre tid hållits bunden, sedan kommit lös, och, genom vanan att se människor på nära håll, förlorat sin naturliga skygghet för dem. Hans första rof var ett treårigt barn; men sedan blef han

allt djerfvare, och skydde slutligen icke för någon. En gång tamda vargar äro således, när de komma på fri fot, farligast af alla. Vargen är eljest af naturen feg och lättskrämd, och endast hunger och köld drifver honom till en förtviflad djerfhet. Hans lukt är fin, och han uppvädrar sitt rof på ett betydligt afstånd. Skogens infödingar, såsom renar, elgar, hjortar och rådjur, äfven råfvar och grällingar, samt smärre djur och foglar, såsom harar, råttor, tjädrar och orrar, blifva alla hans bytte. Äro vargarne många, kunna de till och med anfälla och besegra sjelfva björnen. På betesmarkerna angripa de grisar, svin, får, getter, kalvar, kor och hästar, hvilka sistnämnde de förstå att omringa och jaga i kärr, till dess de der fastna, och uppätas då af vargarne flockvis. Äfven hundar, som stå i band, blifva af dem ej sällan uppätne. Detta djurs lätthet vällar ock, att det på skarsnö lätt upphinner större djur, såsom elg, hjort och ren, hvilka under loppet vid hvarje steg sjunka ned i snön. Upphunnat, är ett sådant djur genast förlorat, ty vargen biter det i strupen, och släpper det ej innan det störtar till marken. Hungrig går vargen äfven på åtel, och man ser honom stundom uppgräfva lik ur kyrkogårdarne. Honan går dräktig i 9 veckor, och framföder i slutet af April eller början af Maj 5—6 svartaktiga blinda ungar. I de trakter, der hon ynglar, gör ock vargen på boskapsdjur särdeles skada. I 10 dagar äro ungarne blinda, och modren daggjar dem i 6—8 veckor. Vargens utrotande sker grundligast genom att uppsöka hans lyor och döda ungarne, till hvilket ändamål alla snår och bergsskrefver med hundarnes tillhjälp måste uppsökas. Eljest fångas eller dödas vargar med skallgång, varggård, varggropar, vargsaxar och på flera sätt. Hans skinn nyttjas till muffar, pelsar o. s. v.

(Ur Sv. Konv. Lex.)

Vid Gysinge *) köpte min man (Bedoire) år 1817 tre stycken varg-ungar, hvilka nyss hade fått synförmåga: ibland dem var en hona. Dessa små kråk begärde jag att få behålla någon tid. De voro tillsammans omkring en månad och hade under tiden sin bostad uti en löfsal i trädgården. Så snart de hörde mig på gården locka "små valparna" (så plögade jag kalla dem), kommo de fram under åtborder af fägnad och tillgifvenhet, som voro förvånande. Sedan jag smekt dem och gifvit dem mat, åter-

*) Efterföljande uppsats, hemtat ur Jägarförbundets tidskrift, torde vara af så mycket större intresse som den är skriven af ett fruntimmer, en "jagt-älskarinna." *Carlén.*

våde de till trädgården. Efter en månads förlopp gafs den ena hannen till brukspatron af Uhr och honan till brukspatron Thore Petrée. Då den, som vi sjelfva behöll, blef lemnad ensam, tog han sin tillflykt till gårdsfolket; men mest följde han mig och min man. Besynnerligt var att denna varg blef så trogen och tillgifven, att när vi gingo ut kring egorna och vargen var med, lade han sig bredvid oss, der vi hvilade, men tålde aldrig att någon nalkades oss närmare än på circa 20 steg: kom någon närmare, morrade vargen och visade tänderna. När jag då hutade åt honom, slickade han mig på händerna, men hade ögonen tillika fästade på de personer, som ville närma sig till oss. Jemväl gick han i rummen och i köket, som en hund, och var mycket tillgifven barnen, dem han ville slicka och leka med. Detta fortfor tills vargen blef 5 månader gammal och redan var stor och stark, då min man — som fruktade att han under sin lek med barnen kunde rifva dem med klorna, hvilka voro mycket hvassa, eller, i händelse han skulle finna dem blodiga, få lust att behandla dem illa — beslöt att binda honom; dock gick han sedan mängen gång lös med mig, då jag promenerade. Han hade sin koja på nedra gården vid jerngrindarne, och om vintern, när kolbönderna kommo på backen, klef vargen upp på sten-muren, hviftade med svansen och gnällde tills de kommo fram och klappade honom. Derunder var han alltid angelägen att undersöka deras fickor, om de hade något hos sig, som dugde att äta. Bönderna blefvo så vana dervid, att de roade sig med att lägga brödbitar i sina rockfickor, i ändamål att vargen skulle leta rätt på dem, hvilket han äfven förstod, och han åt allt hvad man gaf honom. Trenue ämbar mat förtärde han dessutom dagligen. Märkligt var det äfven att våra hundaringo äta med honom ur ämbaret; men kom något främmande djur och ville dela maten med honom, blef han ursinnig af ilska. Hvarje gång han fick se mig på gården, höll han ett fastligt väsende, och när jag kom till kojans, lyfte han sig upp på bakfötterna och lade sina framtassar på mina öxlarsamt ville i glädjen slicka mig; men när jag gick ifrån honom, tjöt han af ledsnad . . .

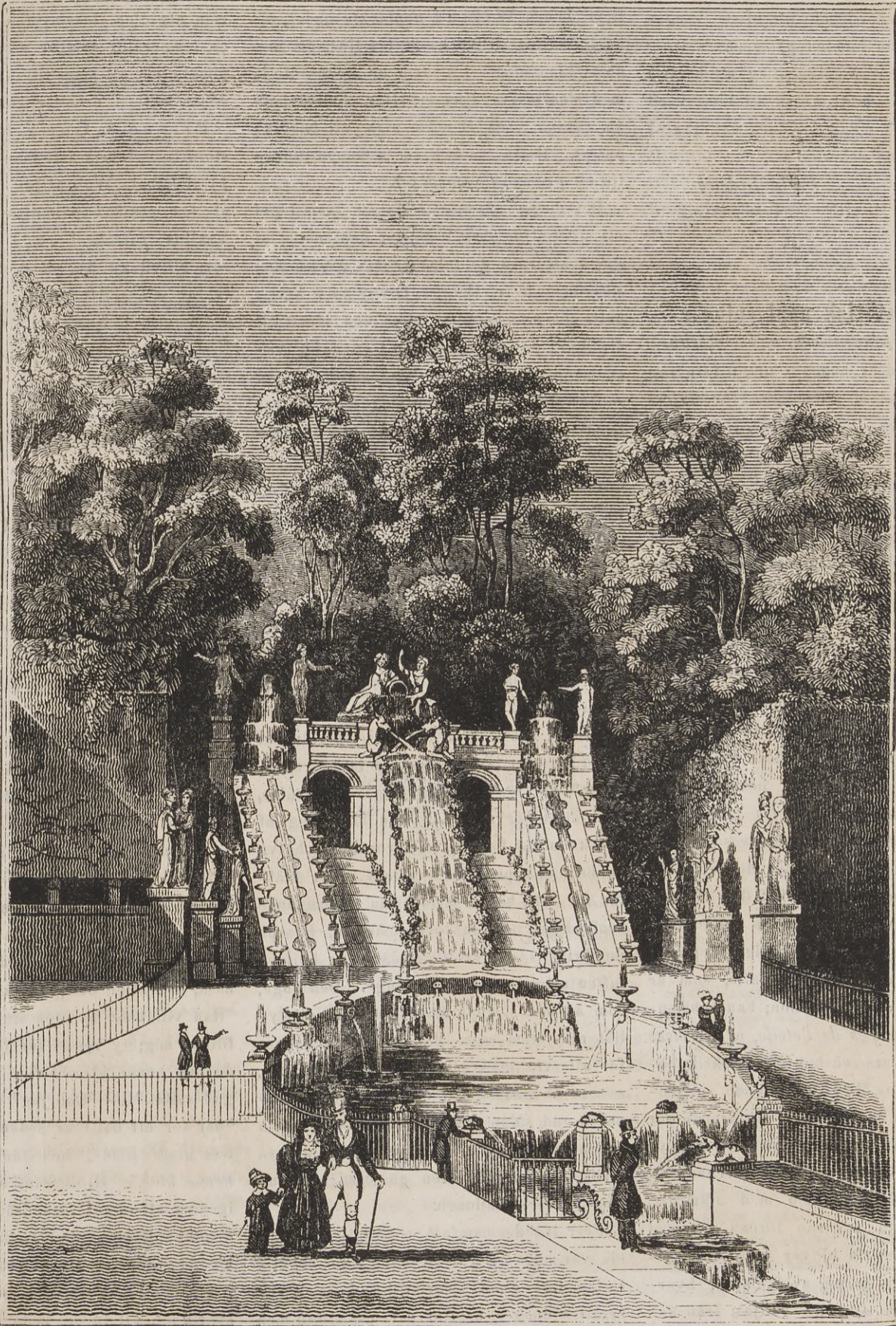
Ett år hade vi honom. Men som han var både drygfödd och tjöt illa om nätterna, beslöt Bedoire att skjuta honom. Trädgårdsmästaren och bruks-poet Malmberg blef hans baneman, och ej utan ledsnad såg jag honom ledas till trädgården — hans första fristad, der han ock blef skjuten.

Med den vargen, som brukspatron af Uhr fick, inträffade den märkvärdiga händelsen

Sjömän i kamp med isbjörnar.

(Efter Biard.)

SAINT-CLOUD.

att han bodde tillsammans med en af ega-rens jagthundar i samma köja. Hunden låg hos honom hvarje natt; och när han fick kött att äta nådes han aldrig äta upp alltsammans, utan bar det i kojans till vargen, hvilken alltid tog emot det med vänliga åtbörder. Ej sällan hände att äfven vargen belönade sin vän hunden på samma sätt.

Varghonan har jag ingenting att berätta om. Jag hörde blott sägas att hon varit mycket arg och stygg — dock vet jag ej detta med någon säkerhet.

Carin Bedoire

(Ur Sv. Familjboken.)

Några historisk upplysningar

om Stearinljusfabrikationen; af F. Wilson.

Nedansående är hämtadt ur ett föredrag som af författaren, Dirigenten för *Prices Candle Company, Belmontworks*, Herr Wilson, blifvit hållet inför *Society of arts*.

För Stearinljusfabrikationens teori har man att tacka den fransyska kemikern *Chevreul*, som år 1811 begynte sina undersökningar af fettarternes natur och beståndsdelar; han upptäckte att det djuriska fettet är ett salt, bestående af en fast syra (Margarinsyra) och en bas (Glyceriloxid); år 1814 upptäckte han ytterligare en flytande syra (Oleinsyra), som utgör en beståndsdel uti flere fettarter. Han fortsatte sina undersökningar under flere års tid, och offentliggjorde dem uti sitt bekanta verk: *Recherches chimiques sur les corps gras d'origine animale*. För ej länge sedan har *Société d'Encouragement* för denna ekrift tillerkänt honom ett pris af 12,000 Franc.

Den första viktiga tekniska användning af *Chevreul's* vetenskapliga upptäckt gjordes af de *Milly* i Paris, som år 1832 begynte sin fabrikation; han benämnde sina ljus *bougies de l'étoile*, af *barriere de l'étoile* i hvars närhet hans fabrik befinnes sig. De *Milly* använde en omändring af *Chevreul's* förfarande för att kunna skilja de feta syrorne ifrån glyceryloxiden, hvarmed de äro förenade uti fettet; han kokade talgen med alkmjolk, hvarvid de feta syrorne förena sig med kalken och glycerin blifver fritt; från kalken afskiljes de genom svafvelsyra, hvarpå de fasta feta syrorne skiljas från den flytande oleinsyran genom pressning. Detta förfarande är ännu å ganska många orter det mest begagnade.

Detta förfarande är temmeligen kostsam emedan de fasta syrorne till sin framställning erfordra ungefärligen $2\frac{1}{2}$ gång sin vikt af talg. Detta hinder undanröjde den

firma, hvars medlem författaren är; denna firma erhöi år 1830 ett patent uppå att ur kokosnötolja afskilja en fast och en flytande beståndsdel. De af kokosnötolja tillverkade ljusen hade dock ej någon större afsättning emedan de måste putsas; men Herr *James Wilson* upptäckte under sina försök att tillverka billiga ljus, att genom blandning af stearin ur kokosnötolja med stearinsyra; ljus erhållas, hvilka hafva ganska vackert sken utan att behöfva putsas. Detta äro de bekanta kompositions-ljusen (*composite candles*).

Det derpå närmast följande framsteget uti stearinljusfabrikation var upptäckten af sättet att rena de feta syrorne genom destillation. Herr *George Gwynne* kom i detta hänseende först uppå den ideen att destillera de feta syrorne uti en dylik vacuumapparat, som den man använder vid sockerraffinering. I förening med Herrar *G. Wilson* och *Jones* utförde han sedermera praktiskt denna ide, i det han destillerade fettsyrorne uti en atmosfär af vattenånga, hvarvid man erhöi samma resultat som med luftpumpen, likvist med undvikande af de nästan oöfvervinnerliga tekniska svårigheterna.

Vårt nuvarande förfarande är följande:

120 Ctr af vårt nuvarande råmaterial, Palmolja, utsättes tillsammans med $6\frac{3}{4}$ Ctr (alltså nära 20:de delen af sin vikt) koncentrerad svafvelsyra för en temperatur af 141° Reaum.; härvid sönderdelas glycerin, en mängd svafvelsyrlighetsgas utvecklas, och fettet förvandlas till en blandning af ganska mörkt färgade fettsyror, hvilka hafva en hög smältpunkt; dessa feta syror tvättas för att befria dem i råa vidhängande svafvelsyra och förkolade ämnen, hvarpå de bringas uti destillerblåsan ur hvilken luften uttränges medelst ånga. Den ånga, som användes, upphetta vi först uti ett dylikt rörsystem som det, hvilket begagnas för att vid masugnar upphetta blåsterne, genom användande af upphettad ånga skonas å ena sidan destillationsblåsorne, och å andra sidan undviker man derigenom så mycket som möjligt den gasformiga förlusten vid destillationen.

Förr trodde man att en tillsats af arsenik var nödvändig, ifall man ville erhålla fullkonligt goda stearinljus; detta ämne ersattes dock snart af det oskadliga men kostsamare vaxet. Därför tiden gjöt man nemligen ljusmaterial vid hög temperatur, ungefär 92° Reaum., uti kalla formar, och emedan det fordrade en lång tid för att stelna, så kunde en krystallisation äga rum hvilken meddelade ytan af ljusen ett obagligt utseende; arsenik och vax störa

bildningen af krystaller, och åstadkomma till följe deraf en likformig och jemn yta. Man öfvertygade sig likväl snart om att användandet af arsenik var i högsta grad skadligt, och sedermera gjorde man den upptäckten att inga krystaller bildas ifall man utgjuter stearinsyran uti formarne vid en temperatur som är nära dess stelningspunkt, och att man till följe deraf enligt denna method erhåller ganska vackra ljus.

Preece & Comp. förfärdiga uti sin storartade fabrik i Belmont sex sorter ljus: 1) Belmont Wallratljus (*Belmont sperm*) af het pressad palmitinsyra; 2) Belmont Vaxljus (*Belmont wax*) samma material som blifvit gullärgadt medelst gummi gutta för att tillfredsställa en af de högre klassernes i England fördomar; 3) Bästa Kompositionslyus (*Best Composite*) af samma material som 1 och 2, men blandadt med stearin ur kokosnötolja; samt slutligen trenne slag kompositionslyus af ringare beskaffenhet.

En sällsam rättegång.

I *Perigueux* hände sig för några år sedan, att en mjölnare kom till fredsdomaren och beklagade sig öfver sin hustru, som icke ville släppa in honom i huset. Fredsdomaren frågade efter orsaken och yttrade sin förmodan, att mjölnaren måtte ha slagit henne. "Nej, gudbevars!" utropade den beskedlige mjölnaren, "hustru min är min ögonsten. Nej; men hon har en annan karl hos sig, och den vill hon icke släppa." Domaren tröstade mjölnaren, sade honom, att han hade lagen på sin sida, och att han blott behöfde... Nu kommo tvenne andra karlar in i rummet, hvilka vid mjölnarens åsyn blevo så uppbragte, att de, under väldiga hotelser knöto näfvarne midtför mjölnarens näsa, hvarefter den ena sade till domaren: "Han vill visst ha igen sin hustru. Men hon tillhör mig; ty redan för fem år sedan sålde han henne åt mig för 35 frank och en god sallat." — "Och jag?" sade den andra, "har för ett halft år sedan köpt henne för fem alnar kläde, och tänker icke lemua henne åter." Mjölnarens sak fick väl härigenom ett något förändradt utseende; men den nya Helena, efterskickad, visade sig icke obenägen, att ånyo lefva tillsammans med mannen. Fredsdomaren hade då mycken svårighet, att få de båda köparne att begripa, det en sådan handel i Frankrike icke vore laglig, hvarföre mjölnaren ägde all rätt att återfordra sin hustru. I vredesmode aflägsnade sig båda; men mjölnaren välsignade rättvisan, "som förhjelpte hvar och en till sitt."

Gilbert's Skeppssignallampa.

Med afbildning, Fig. 3 och 4.

Fig. 3 visar utseendet af lampan uti slutet tillstånd då den ej begagnas, Fig. 4 det brinnande signalljuset jemte sin ställning. Denna enkla apparat utgöres af ett koppar eller bleckkärl inrymmande omkring 2 till 3 Pint*), hvilket är försedt med lock för att förhindra innehållets fördunstning. Vid locket är vecken fästad, som neddoppas i den vätska, hvilken, då den antändes, åstadkommer ljuset; vecken brinner fortfarande under tio minuters tid med en kostnad af $\frac{1}{2}$ pence. Veken består af en vid locket fästad och med bomull genomflätad metalltråd-spiral för upptagandet af det brännbara ämnet, hvartill kan begagnas te rpeninolja eller något annat likartadt, billigt och brännbart ämne. Hvarken storm eller regn kan utsläcka detta ljus, och man kan äfven, då man håller det uti handen såsom af Fig. 4 synes, svänga det omkring i en krets utan att det slocknar. Inom de sednaste sju åren hafva 35.000 skepp blifvit försedde med denna lampa.

Dubbelt verkande pump.

Med afbildning, Fig. 5.

Denna pump användes allmänt i Mühlhausen i Elsass såväl vid fabriker som ock i boningshus, för hvilket allmänna användande densamma har ätt tacka både sin billighet och den effekt som medelst densamma åstadkommes, derigenom att den är dubbelt verkande, d. v. s. att den samtidigt både suger och trycker. Till följe af sin ringa tyngd kan pumpen isynnerhet med fördel anbringas uti öfre våningar; med densamma suges och tryckes vattnet öfver 30 fot högt.

Fig 5 visar pumpen i genomskärning; vid densamma anmärke vi först den kullformiga gjutjernsmanteln **D**, 10 tum i diameter, med å sidan anbragte öppningar för ventil-ansatserne för sug- och tryckröret, den öfre ansatsen med sin öppning för kolfstången, och ansatsen **III** tjänande till att befästa pumpen. Uti denna mantel ligger stöfveln **B**, af starkt messingsbleck, öppen både upp och nertill; uti denna stöfvel sitter kolfven **A**, som genom kolfstången kan efter behag höjas eller sänkas med tillhjälp af häfstången **E**. Packningsdosan **F** är anbringad för kolfstångens tätning. Kolfven sjelf är af bly, yttre kanten af densamma omgifves af en ring af tunt messingsbleck, som pressas med kanterne mot cylindern medelst en uti en fals fast deromkring vecklad tråd.

*) En Pint = 00,54 Svenska kannor.

Såsom af teckningen tydligt synes, afdelas rummet i manteln utanför cylindern uti tvenne hälfter genom ett messingsbleck **L**, hvilket är tätt inskrufvad emellan öfre och undre hälften af manteln, samt fastlödt vid yttre sidan af cylindern. Vid sugrörets öppning äro anbragte tvenne ventiler **G**, **G**, som öppna sig inåt; vid öppningen för tryckröret **K** finnas likaledes tvenne ventiler **H**, **H**, som deremot öppna sig utåt. Dessa ventiler äro helt enkelt af läder, fast inklämde emellan skruffogarne, och beklädde med bly.

Pumpens verkningssätt är lätt att inse: tryckes kolfven nedåt, så sluter sig uti undre rummet ventilen **G**, hvarjemte den undre ventilen **H** öppnar sig för att låta vattnet utströmma; liktidigt öppnar sig i öfre rummet ventilen **G** genom hvilken vattnet inströmmar, under det **H** sluter sig; då kolfven höjes blifver förhållandet omvänt. Vid hvarje rörelse af kolfven inträffar således alltid både en inströmming och en utströmming af vatten, till följe hvaraf man erhåller en stark och likformig vattenstråle. Dimensionerne kunna proportionellt ändras efter behag; de pumpar som i Mühlhausen finnas allmänt till salu hafva uti manteln 8—12 tums genomskärning, väga knappast 20 Pfd*), och kosta vanligen omkring 7 eller 8 Thlr.

Förbättrad Gjutpanna

för jerngjutning; af G. H. Slight och Dav. Henderson Esq.

Med afbildning, Fig. 6.

Bland de mångfaldiga förbättringarne å gjutpannor förtjenar den här nedan beskrifne särskild uppmärksamhet, emedan dess brukbarhet blifvit fullkomligt ådagalagd genom ett flerårigt begagnande vid *London Works* i Renfuu.

Vid inrättandet af denna gjutpanna har man sökt att förena enkelhet, lätthet vid handhafningen, frihet från fara för arbetarene och förekommandet af det flytande jernets kringkastande. De vanligen använde gjutpannorne blifva, under det de hänga vid en kran, hållne i sin behöriga ställning utaf flere arbetare som äro försedde med långa jernstänger, eller ock sättes gjutpannan i rörelse medelst ett hjulverk. Vid stora, med mycket smält jern påfyllda pannor är afgjutningen alltid ett svårt och för gjutaren obehagligt arbete, emedan flytande jern beständigt stänker omkring.

Fig. 6. visar den af Slight förbättrade gjutpannan, jemte sättet för dess begagnande. Den är förfärdigad af pannplåt, bott-

*) Omkr. 1,1 Svenska \overline{U} .

nen är halfsferisk (halvkulformig) och öfre delen nästan cylindrisk. Tapparne äro fästade vid ett band, och hafva kvadratiska ändar, uppå hvilka man kan skjuta långa handtag för att med dem kunna vrida pannan uti den bygel, hvarvid densamma hänger. Någon sådan vridning erfordras likväl alldeles icke vid utgjutningen uti formen. Dessa tappar äro så anbringade att de ligga ungefär $1\frac{1}{2}$ tum bakom och under tyngdpunkten, så att pannan har en sträfvan att falla framåt; dett förekommes likväl under lyftandet med kranen och dess kringvridning medelst en stark gaffel, som är fästad vid hvardera sidan af pannans öfre kant, och hvaruti ett jern infaller, och som på begge ändar gaffelformigt griper öfver de båda lodräta stafvarne af bygeln vid hvilken pannan är upphängd. Pipen på pannan är bred, och går ungefär 3 tum ut från randen, så att den betäcker en liten hake, som bildas utaf öfre ändan af ett af de plåtrimsor, som betäcker fogen mellan tvenne plåtar.

Under pipen på pannan synes uppå teckningen en bygel, som fästes vid gjutkistan så snart de deruti afformade stycken skola gjutas. Denna bygel är försedd med långa armar, och hålles uti tillbörlig höjd genom krampor som fasthålla armarne, så att den vägrata delen af bygeln kommer att stå något öfver gjutkistans kant.

Efter det pannan blifvit fylld med jern upphänges den uti en kran, bringas öfver formen så att den lilla haken under pipen kommer öfver den vid gjutkistan fästade bygeln, och regeln, som håller pannan uti lodrät ställning, borttages. Pannan upplyftes nu medelst kranen och, till följe af pannans sträfvan att falla framåt, lägger sig den under pipen befintliga haken öfver bygeln som tjänar till underlag för pipen, och jernet utflyter fullkomligt likformigt, med största skyndsämhet och regelmässighet, lättare, säkrare och med vida större noggranhet än vid den gamla methoden. De här beskrifne pannorne, särdeles de större slagen af dem som ofta inrymma flere tons jern, hafva stora företräden framför de gjutpannor som äro försedde med ett hjulverk tjänande till att stjelpa pannan och småningom tömma densamma. En sådan föranleder ett särskilt användande af kraft, hvilket alldeles icke är fallet med den här beskrifne gjutpannan. Också komma de för stark hetta ständigt utsatte hjulen snart i oordning, hvaraf allvarsamma olyckshändelser ofta föranledas.

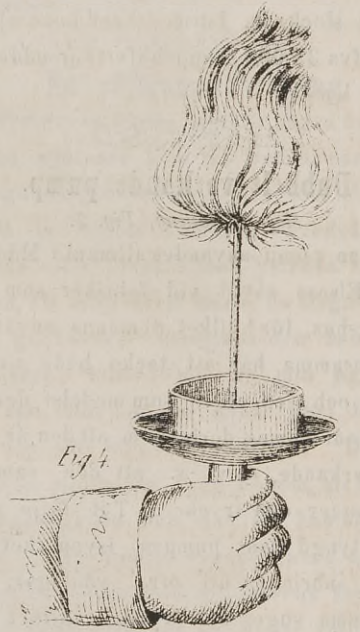
Den här beskrifne inrättningen af gjutpannor förenar i hvarje fall enkelhet med billighet och säkerhet med beqvämighet.

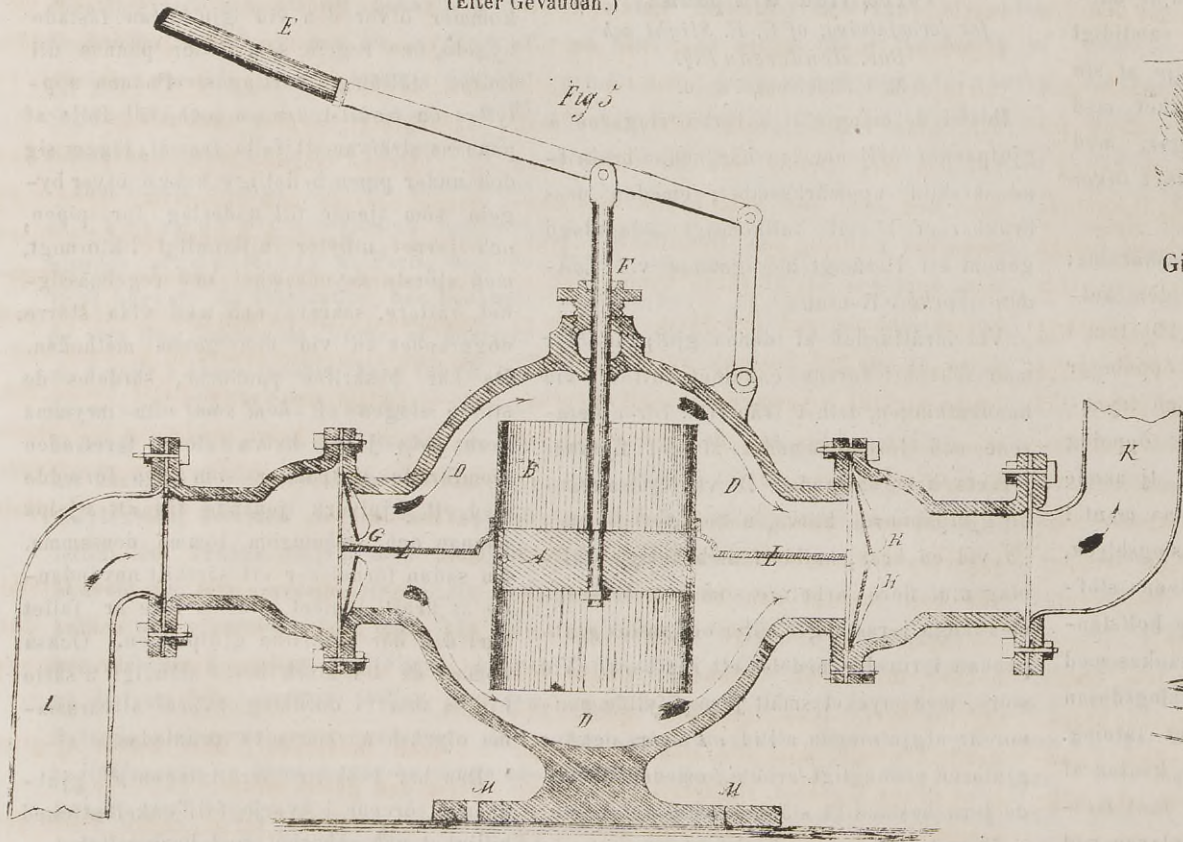
Vargen.
(Efter Gévaudan.)

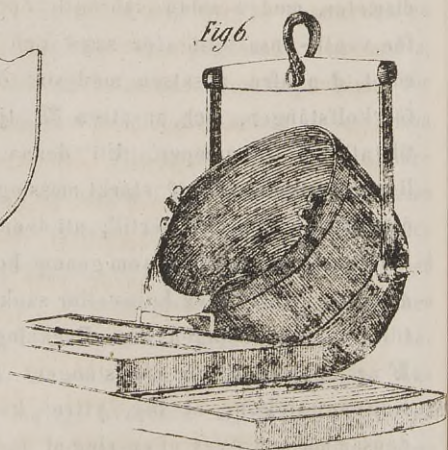
Gilberts Skepps-signallampa.

Gilberts Skepps-signallampa.

Dubbelt verkande pump.

Gjutpanna för jerngjutning.

Nästa N:o utgifves den 5 Mars.

C. Petersens Officin 1854.

Den lifegne.

(Forts. fr. N:o 8.)

Det som föregick i Ivans inre är svårt att beskrifva. Han gick igenom gatorna utan att noga veta hvarthän hans steg förde honom. En djup nedslagenhet hade bemäktigat sig honom. Den enda tanken som uppfyllde honom var, att allt var förlorat, allt förbi, att det vore tid att dö. Det var för honom omöjligt att kasta en blick in i framtiden. Det förekom honom som hade han för sig en mycket vid snöyta, på hvilken ej var att upptäcka något föremål, någon gräns, ett träd, en hydda eller ens ett grässtrå. Endast ett sorgligt, dystert förflutet låg bakom honom. Det var som om han blickade på ett ställe, betäckt med rykande ruiner, blödande lik. Dock förmådde han icke härom göra sig en klar föreställning. All förbindelse mellan honom och världen tycktes honom afskuren. Hans lif förekom honom af intet värde och öfverflödigt. Han önskade att han hade fallit i striden, så hade dock allt varit slut. Hvad skulle han nu taga sig till? Hvarthän skulle han vända sig? Intet hopp, ingen ordnad tanke smög sig in i hans skakade själ. Ibländ for han tillsammans, under det han mer och mer saktade sina steg. Han förekom sig sjelf som ett spöke, det der blifvit utkastadt ur grafven, för hvilket de lefvande flydde och som icke visste hvad det skulle göra på den fördetsamma främmande jorden.

Slutligen stannade han och samlade sina tankar. Det fanns ju ännu ett väsen, för hvilket han hade att sörja, som deltog i hans öde, som kanske långtansfullt väntade honom och mot hvilket han hade heliga pligter att uppfylla. Det var frun, som befriat honom och Orlow ur Siberiens steppor och som han lemnat i fru Rilejews händer. Han sökte påminna sig gatan, vid hvilken Rilejew bodde. Väl föll det honom in, att dennes boning var samlingsstället för de sammansvurna och att den rimligtvis var besatt med fiendtlige trupper. Men det var honom likgiltigt. Det tycktes honom som om han borde vara i närheten af den gata vid hvilken Rilejew bodde. Några frågor till några förbigående besannade hans förmodan. Snart hade han funnit huset, och trädde in, då han icke upptäckte något misstänkt.

Han fann de båda fruntimren ensamma och i den största ångest. Helene hade icke erfarit något om sin mans öde, hon trod-

de honom vara dödad. Ivan lugnade henne; han ansåg det för sannolikt, att Rilejew någorstades dolt sig och, af fruktan att bli gripen, icke vågat sig tillbaka till sitt hem. Den olyckliga kvinnans ångest minskades; redan blotta åsynen af Ivans närvaro ingöt hos henne något lugnande. Ännu lyckligare kände sig matronan öfver den unge mannens räddning. Den hvila hon njutit under natten och dagen hade märkbart stärkt henne. Ivans återkomst bidrog ännu mer att andligt och kroppsligt uppriska henne. Hon och Helene insågo, att Ivan hade rätt, då han ansåg Rilejews boning som det för honom osäkraste stället att vistas i hela Petersburg. Matronan var genast beredd att följa den unge mannen. Han skyddade att åter påtaga sig en borgerlig drägt och lät förbinda de lätta sår han erhållit. Derefter tog han också dem af Orlows saker, som han ansåg för nödvändiga för sin vän och lemnade med sin ledsagerska Rilejews hustru, sedan hon för dem beskrifvit vägen till den betecknade porten.

Sålunda tillträdde dessa två åter vandrungen till något för dem okänt mål. Då de förra natten i sällskap med Orlow genomskridit samma gator, på hvilka de nu fort framtågade, hade de trott, att de inom den stora stadens murar skulle funnit ett eller annat lugnt och doldt ställe, som kunnat erbjuda dem tak öfver hufvudet, beskydd och lugn. Detta hopp var nu tillintetgjordt. Åter voro de utstötta i världen, utan ledning, utan tröst, utan mål. Till och med Orlow var nu skiljd ifrån dem, den ende, som varit bekant med menniskornas ställning och förhållande. Ivans sista hopp var att återfinna honom och af honom inhemta råd och hjälp. Skedde ej detta, så var han besluten att sjelf öfverlemnna sig till regeringen och att underkasta sig samma öde som de, med hvilka han kämpat tillsammans.

Först sent uppnådde Ivan och hans ledsagerska det betecknade värdsuset. Detta var helt torftigt och blott bestämdt för mottagandet af fattigare resande och förbönder, för hvilka vistandet i staden föll sig för dyrt. Ivan igenkände genast den gamle Dzennik, som för sina besparingar köpt denna lägenhet, rimligtvis sedan grefvinnan lemnat slottet. Dzennik erinrade sig ej den unge mannen, hvares utseende nu blifvit så förändradt; men på hans ledsagerska kastade han en skarp, pröfvande

blick. Ivan glädde sig öfver att finna huset nästan helt och hållet tomt, ty flertalet af gästerna hade begifvit sig till staden, för att inhemta underrättelse om de händelser, hvares rykte framträngt ända hit.

Ivan tog den gamle afsides och försökte att utforska honom om hans nuvarande tänkesätt. Han sade sig hafva hört, att den gamle förut varit i tjenst hos grefve Orlow. Den smärta och det medlidande, som omiskänligt afmålade sig på den gamles ansigte vid omnämmandet af det förflutna, uppmuntrade Ivan att öppet berätta orsaken till hans härvaro. Den gamle ville i början icke tro sina egna öron. Han kysste af glädje den unge mannen, som han nu igenkände, på händerna. Detoaktadt visade sig i hans drag en viss oro och förlägenhet, då han hörde, att kanske äfven Orlow snart torde inträffa.

— Märkvärdigt! Gud, huru besynnerligt leker ej ödet! mumlade han oafbrutet för sig sjelf.

Ivan tydde dessa ord på grefvens öde, efter hvilken Dzennik nu närmare frågade. Slutligen frågade Ivan om han icke hade något enskilt litet rum, uti hvilket han och hans ledsagerska kunde uppehålla sig tills Orlow kom, då han väl hittade på något annat råd.

— Jag har väl ett rumsvarade den gamle med förlägen och återhållsam min, men det är icke godt nog för herrskapet, och dessutom bor det redan någon der, någon, som ni känner unge herre. O, det är märkvärdigt, mycket märkvärdigt!

— Hvem? frågade Ivan, under det den gamle sorgsen och allvarsam skakade på hufvudet. En stark rodnad spred sig öfver hans ansigte och han kastade en genomträngande blick på den gamle värden, som om han ville slita svaret ut ur hans hjerta. — Skulle det vara möjligt? tänkte han. — Skulle Olga hafva räddat sig hit? Skulle hon lefva här fördold? Denna fråga sväfvade på hans läppar, men han vågade ej uttala den.

— Nej! sade den gamle, som hade förstätt den unge mannens blick. Hon är icke här. Men en annan förnäm dame, som ni ofta sett.

Ivan funderade. Han kunde ej gissa hvem den gamle mente.

— Jag trodde, att ni redan visste det, hviska Dzennik, idet han trädde den unge mannen närmare, sedan ni kommit i sällskap med denna damen här.

— Med denna dame? utbröt Ivan förvånad, men sakta. Känner ni henne?

Den gamle nickade tyst och hemlighetsfullt med hufvudet.

— Mina ögon äro goda, hviskade han, och den jag en gång sett, förlorar jag ej så lätt ur mitt minne. Med eder var det en annan sak; ni hade alltför betydligt förändrat er. Men denna dame har jag ofta sett, mycket ofta. Det är nu redan länge sedan. Den gången var det ännu en gyllene tid i Petersbug och jag var då ännu en kraftig man i mina bästa år. Jaja, jag kommer nog ihåg, man hade då mycket att säga. Hvem vet om det var sanning. En sådan som jag får höra mycket, men får också lof att glömma: O, jag kände också den unge franske herrn; det var en bildskön man. Alla damer voro svartsjuka för hans skull.

— Alltså ni kände äfven honom? frågade Ivan på det högsta öfverraskad. Men har ni sedan dess icke sett honom? tillade han tveakande.

— Nej, svarade den gamle. Icke på en lång, mycket lång tid. Men för ungefär ett år sedan tror jag, att jag en gång mött honom här i Petersburg.

— Här i Petersburg? frågade Ivan i största spänning. Det är ej möjligt, gamle! Ni har misstagit er.

— Det är väl möjligt, svarade Dzennik eftertänksamt. Många år ha förflutit sedan dess. Af den unge herrn hade blifvit en gammal man, nästan så gammal som jag. Jag kan hafva misstagit mig, det är sant. Tillika var herrn mycket enkelt klädd, mycket enkelt.

Ivan stod försänkt i djupa tankar. Hans fader för ett år sedan i Petersburg? Det tycktes honom otroligt, änskönt Dzenniks sista ord bestyrkte möjligheten. Tyvärr insåg han, att den gamle icke kunde gifva honom någon närmare upplysning och att sålunda all vidare förfrågan var öfverflödig.

— Hvem är det då som bebor det lilla rummet? frågade han slutligen under en djup suck. En bekant? kunna vi få se henne?

— Hon är sjuk, redan länge sjuk svarade den gamle. Men hon tillåter mig icke att hemta någon doktor. O, det är beklagligt, mycket beklagligt!

Dzenniks ord gjorde den unge mannen ännu mera nyfiken. Men den gamle låtsade ej höra hans vidare frågor. Han tände

tyst, ibland skakande på hufvudet, ett ljus och gaf Ivan och hans ledsagerska en vink att följa honom. Matronan makade sig tätt intill Ivan. Också i hennes drag visade sig öfverraskning och förvåning blandad med bekymmer och sorg.

Den gamle förde dem uppför en simpel trappa till andra våningen. Den tycktes ej vara inredd till boningsrum; gammalt husgeråd och söndriga saker lågo här och der. Men åt höger visade sig en murad mellanvägg med en låg dörr, som förde till en liten kammare. Dit gick den gamle och knackade på dörren. Först efter upprepade knackningar lät en matt, sjuklig stämma höra sig från kammaren; men Ivan igenkände icke denna röst. Den gamle bad Ivan dröja ett ögonblick, och steg sedan in i kammaren. Efter några minuter kom han tillbaka, med tårar i ögonen, och bad Ivan och hans följeslagerska träda in. Ljuset hade han lemnat kvar i kammaren.

Ivan steg in med en blandning af nyfikenhet och fruktan. Han visste ej, kunde ej heller gissa hvem han här skulle träffa. Hans ledsagerska följde honom, upprörd af samm akänslor.

Med sakta stegträdde han fram till midten af det lilla rummet. Ljuset spridde endast ett sparsamt sken öfver den simpla kammaren. En säng stod i rummets ena hörn. Ivan kastade sina ögon dit, då han icke upptäckte någon i sjelfva rummet. Sedan grep han plötsligt i den största sinnesrörelse sin följeslagerskas arm.

— Grefvinnan! utbröt han. Grefvinnan Orlow!

Hans ledsagerska for tillsammans. Ett obeskripligt uttryck af förfäran och glädje visade sig på hennes ansigte. Derpå trädde han ett steg närmare och fästade sin blick fast och genomborrande på den sjuka fruns bleka och liflösa ansigte.

— Träd närmare, Ivan, hviskade grefvinnan med matt stämma. Dzennik har berättat mig, att ni kommit tillbaka. Det gläder mig att se eder. Hvad har fört eder hit? Hvilken underrättelse bringar ni mig? Jag trodde ej att någon kände min sista tillflyktsort.

Ivan var för upprörd af de öfverväldigande känslor som bestormade hans bröst för att kunna genast svara. Här, här på detta usla läger, på sjuksängen, skiljd från hela världen, känd af ingen, här återfann han grefvinnan Orlow, den sköna, stolta, högfärdiga damen. Här hörde han hennes

brutna röst, såg, huru hennes sista kraft användes för att göra sig förståelig. Här såg han henne, en bild af elände, och, såsom han i detta upprörda ögonblick måste för sig sjelf tillstå — en bild af den straffande rättfärdigheten.

Medan ännu den unge mannen stod målslös och oafbrutet betraktade grefvinnans knappt igenkänliga, infallna drag, hade hans ledsagerska obemärkt trädt sjuksängen allt närmare och närmare. Hon darrade och hennes ögon voro fyllda med tårar.

— Ni är som jag ser icke ensam, Ivan, hviskade grefvinnan. Hvem är det fruotimmer, som följer er? Känner jag henne? Har jag kanske förr känt henne? Mina ögon och mitt minne hafva blifvit försvagade likasom min själ. Jag är död för allt.

— Nej, du känner mig icke, du kan icke känna mig! utbröt matronan med öfverströmmande smärta, och tryckte sitt ansigte ned på sängtäcket. Aldrig, aldrig sedan din barndoms första dag har du sett mig, Kathinka. Du kan icke känna mig, din olyckliga, eländiga moder!

— Min moder! ropade grefvinnan häftigt resande sig. Min moder är död. Jag har aldrig hört henne nämnas utan såsom en förbryterska.

— Förbryterska! snyftade matronan, och det säger du, du mitt barn! Hafva lidanden, bekymmer, ånger icke uppmjukat ditt hjerta?

Grefvinnan sönk tillbaka på kudden och gömde sitt ansigte. Ivan hade redan länge med fasa bemärkt, att hennes tankekraft lidit och att hon i verkligheten nästan var död. Han varseblef dödens förebud på hennes slocknade likbleka ansigte. Gripen af den djupaste smärta trädde han närmare.

— Ja, grefvinna, sade han med sakta, darrande stämma, denna ädla, olyckliga dame är ingen annan, än grefvinnan Feodora Subbow, eder fader greve Rajewskys gemål och Cesar Matthieus, min faders älskarinna. Hon är eder och min moder, grefvinna!

Grefvinnan ryste. Hon vågade ej betrakta Ivan. Allt hvad hon förr brutit måste i detta ögonblick framträda för hennes själ. Men slutligen utsträckte hon med stor ansträngning sin hand och vidrörde den nedböjde matronans hufvud.

— Är det sant? hviskade hon. Har jag eländiga ännu en moder?

— Ja, du har en moder! utbröt matronan. Du arma, olyckliga, förbländade kvinna!

Grefvinnans öga klarade. Hon tycktes vakna upp ur sin liflöshet. Ivan understödde henne, då hon lade sin arm om moderns hals och sitt hufvud emot hennes bröst.

Ivan kände, att detta gripande ögonblick kanske kunde hafva de farligaste foljder för grefvinnan. Han hade genast insett, att hon led af en af dessa sjukdomar, som framkallas af sinnesrörelse och sjalslidande och som är obotlig, då den hunnit så lågt som det var fallet hos grefvinnan. Han beslöt att leda grefvinnans tankar på ett annat föremål.

— Ja, sade han, ödets vägar äro besynnerliga och föra ofta till ett mål, som för våra ögon synes vara oupphinnligt. Vår moder har genomgått en följd af lidanden som högst sällan någon annan kvinna fått upplefva. Och dock hade hon icke förbrutit sig i något annat än öfvergifvit en man, som hon aldrig älskat, för att tillhöra en annan, som hon skäukt hela sitt hjerta. Också för hennes lidanden, för hennes sorgliga öden bär furstinnan Koslowsky, denna djefvulskt ondskefulla kvinna, skulden. Hon hade gästfritt emottagit min fader och hans olyckliga älskarinna. Men sjelf brinnande af passion för min fader, som snart hade lärt att hata furstinnan, slet hon hans älskade från hans bröst och öfverlemnade henne åt några vilda sällar, som lefde sitt vilda lif i Ukraines skogar. Dessa skulle förfara med min moder efter eget behag; men aldrig tillåta att hon fick återse någon stads torn eller någon bys hyddor.

Vår moder var ännu ung, grefvinnas, då hon utstöttes i detta elände. Men en förfärlig nervfeber bragte henne till dödens rand och hade, då hon åter reste sig från sin sjukbädd, gjort henne oigenkänlig. Hennes hår hade blifvit grått, all skönhet försvunnit från hennes ansigte. I sin ålders blomma hade hon redan blifvit en gumma. Detta skyddade henne åtminstone för kärleksyttringar af de vilda sällar, i hvilkas händer hon blifvit kastad. Utan deltagande, död för världen och utan hopp om förbarmande, förde hon hushället för dessa grymma röfvarer, som gjorde Ukraines skogar osäkra och aldrig tillåto henne taga ett steg utanför tröskeln till deras röfvarakula.

Så lefde hon många långa år, tills det slutligen, om man än gifvit henne friheten, varit henne omöjligt att återvända till sam-

hället. En af dessa besynnerliga ödets händelser, som vi aldrig kunna förklara, förde mig med min vän Matthias till det ställe, hvarest min moder, okänd af mig, dvaldes. Drifven af en inre, oemotståndlig rörelse räddade hon den gången mitt och min väns lif. Hon blef tvungen att fly med röfvarne, då de fruktade att af oss angifvas och förföljas. Slutligen blef hon tillikamed röfvarne, för hvilkas moder hon ansags, gripen och släpad till Siberien.

Der återfann jag henne genom en tillfällighet. Hvilka känslor bestormade ej mitt hjerta, då hon för mig berättade sina öden, då hon för mig nämnde min faders namn. På Siberiens isfält måste jag återfinna min moder, och hon sin son, om hvilken hon nästan icke haft någon underrättelse sedan hans födelse.

Ivan teg; han förmådde ej säga mer. Hans hjerta var fullt. Äfven hans ögon fylldes med tårar. Grefvinnan hvilade ännu alltjemt mot sin moders bröst.

— Och har ni ensam återvänt, Ivan? frågade hon slutligen med knappt hörbar stämma. Hvad har det blifvit af honom, som jag tillika med eder sände i landsflykt?

— Han har vänt tillbaka med mig, svarade Ivan lika så sakta.

En djup tystnad inträdde, ingen vågade afbryta den. Men Ivan hade ännu en fråga på hjertat. Denna kunde han ej återhålla.

— Det gifves blott ett väsen, grefvinnas, sade han, hvars öde ännu är mig dyrbart. Säg mig — men jag besvär eder att säga mig sanningen — hvar är Olga?

Han stod nu som om han väntade sin dödsdom, kanske ännu blekare och mera darrande. Grefvinnan öfverfölls af en ny rysning och en suck framträngde ur hennes bröst, likasom i en dödskamp.

— Jag tänkte att lugnt få dö, sade han med knappt hörbar stämma; jag hade afslutat räkning med världen och tänkte ej mera på det förflutna. Men ni har kommit, för att ånyo upprifva alla såren i mitt hjerta. Olga? Hvar Olga nu är? jag vet det icke. Huru skulle också jag kunna veta det, jag, som redan i flera år varit utstött ur den värld, uti hvilken jag lefde? Jag vet det icke, Ivan; jag vet det icke.

— Men den gången? Hvar blef hon då af? framstönade Ivan med sakta röst.

— Den gången, ack ja, jag besinnar mig, svarade grefvinnan som i en dröm, den gången hörde jag, att Heyden hade

bragt henne till ett slott, till furstinnan Koslowskys slott.

— Koslowsky! utropade Ivan i vild smärta och slog sig med handen för pannan. I händerna på min dödsfiende har mitt hjertas heligaste klenod blifvit öfverlemnad! Ve mig! Hon är förlorad! Omöjligt har hon kunnat värja sig emot den grymma, ondskefulla kvinnan. O Olga, arma, olyckliga barn! Du är för mig förlorad.

Förtviffad nedföll den unge mannen på en stol. Den sista underrättelsen hade betagit honom allt hopp, allt mod. Heyden och furstinnan i förbund emot den svaga, oerfarna flickan! — det återstod för honom intet tvifvel, att Olga på ett eller annat vis blifvit ett offer för dessa förderfvade menniskor. Han kände sitt inre sönderslitas af en vild smärta. Han hade kunnat utstötta en förbannelse öfver grefvinnan, som var orsaken till denna våldsgerning. Förstummad satt han nu här, under det hans bröst höjde och sänkte sig under tunga suckar.

Han tycktes knappt hafva varseblifvit att en fjerde person gått i dörren och der-efter, till hälften nyfiken och förvånad öfver den besynnerliga scenen, trädte fram midt i rummet. Det var Orlow, som hvarken kunde förklara sig orsaken till sin vän Ivans tröstlöshet, eller den ovanliga ställning, hvaruti han fann den gamla frun vid ett okänt fruntimmers säng. Att igenkänna grefvinnans ansigte var honom omöjligt, ty hon dolde ännu alltjemt sitt ansigte vid matronans bröst.

Slutligen repade Ivan mod och trädde fram till grefven.

— Hvad står på, käre vän? frågade Orlow. Hvad har här förefallit? Hvarför denna bestörtning, denna sorgsenhet? Hvem är den främmande frun i sängen?

På Ivans ansigte afmalade sig förlägenhet och bestörtning. Han kände grefvens oböjliga stolthet, hans envisa hallstarrighet. Han visste, att sedan den fatala natten hade i grefvens hjerta ett öofvervinnerligt hat slagit rot emot hans gemäl, ett hat, hvilket väl aldrig uttalade sig i ord men som just derfor var så mycket mera djupt och glödande. Han förfärades vid tanken på det intryck, som det meddelande skulle göra på grefven, att han befann sig i närheten af den kvinna, som så skamligt förrådt och bedragit honom.

— Ni tyckes vara förlägen, sade grefven till Ivan. I det hela förekommer mig här

allt så besynnerligt och hemlighetsfullt. Stör jag eder kanske genom min närvaro, kära Ivan? Dzennik visade mig med en så sällsam min hitupp; men jag skall aflägsna mig.

— Nej, nej, Orlow, bad Ivan. Stanna ni. Det är icke eder närvaro, som sätter mig i förlägenhet; men — han trädde vid dessa ord närmare fram till grefven — men den sjuka frun der i sängen, ni känner henne, ni —

— Denna fru? afbröt grefven förundrad den unge mannen. Hvem är hon? Jag hade ej förmodat att finna bekanta på detta ställe.

— Det är en fru, som angår eder mycket nära, sade Ivan ännu saktare och tvekanande. Det är — grefvinnan Orlow, samma fru, som ni förut kallat er gemål!

— Min hustru! ropade grefven ryggande tillbaka med häftig stämma. Hvad säger ni Ivan? Ni vet — tillade han derpå med fränstötande ton — att det ej mer gifves någon kvinna med mitt namn!

En mörk rodnad visade sig på grefvens panna. Hans ögonbryn drogo sig hotande tillsammans. Han gjorde en rörelse som om han ville lemna rummet.

I detta ögonblick reste sig grefvinnan upp från sin moders bröst. Hennes ansigte var blekt som lakanen på hennes säng, inlet spår af skönhet fanns numera der. Hennes ögon stirrade slocknande och spöklika på grefven.

Orlow stod förfärad och nästan som fastnaglad vid denna syn. Hans ögon voro med uttrycket af djup fasa rigtade på denna kvinna, som han förut så häftigt älskat. Ovilkorligt trädde han ett steg närmare.

— Det är jag, Orlow, sade grefvinnan med bruten röst. Du har lemnat en öfvermodig, stolt, hånande, du återfinner en öfvergifven, en döende. Ödet har sparat mig detta återseende till ögonblicket före min död.

— Det är himmelens hämnande hand! Det är den straffande rättfärdigheten! — var allt hvad grefven, ännu fortfarande öfverväldigad af sin fasa, med sakta stämma kunde frambringa.

Men grefvinnan hörde det, och öfver hennes stela drag flög något som liknade uppflammande stolthet och motsägelse. Detta uttryck i hennes ansigte slocknade emellertid genast.

— Du finner en ångraude! sade hon än-

nu mattare än förut och sjunkande tillbaka på örngottet. Du finner en kvinna, som förgätit allt sitt förra högmod.

— Ånger? mumlade grefven för sig sjelf under det hans ansigte åter mörknade. Hvilken ånger förmår försona det brott hon mot mig begått?

Äfven dessa ord hade grefvinnan hört. Hon tycktes med ansträngning resa upp sig, för att försvara sig, men krafterna sveko. Hon försökte att tala, men äfven detta lyckades icke. Hennes andedrägt blef svårare och svårare och öfvergick till ett sakta rosslande, som hördes hiskligt i det tysta rummet.

— Hon dör! hon dör! ropade modern, då grefvinnan, hvars ögon stelt stirrade upp emot taket, med handen for till hjertat. Men grefvinnan skakade sakta på hufvudet och utsträckte långsamt handen åt Orlow, som om hon sökte honom.

— Hvad vill du, mitt barn, hvad söker du? ropade modern klagande.

Grefvinnan förmädde ej mera tala. Men rörelsen af hennes hand blef häftigare, en kramp flög öfver hennes ansigte. Dödens ångestsvett framträdde på hennes panna. Hennes läppar frampressade oförståeliga gjud.

— Hvad vill du? skall Orlow räcka dig handen? frågade modern ännu mera ängslig och förskräckt. Handen till försoning, till förlåtelse?

Grefvinnan gjorde ett tecken, som tycktes jakande. Hennes andedrägt blef kortare och kortare.

— Räck henne handen grefve Orlow! jemrade matronan i det hon vände sig till grefven. Hon kan ej dö innan ni förlåtit henne.

Grefven skakade på hufvudet. Han stod orörlig, stel, mörk som en bildstod.

— Tillgif henne! bad också Ivan. Glöm eder vrede — hon dör!

Grefven blott skakade på hufvudet.

Hör en moders, hör er hustrus broders bön! bad Ivan ifrigt. Tillgif henne! Hon har ånprat! Ni skall derigenom underlätta hennes död.

— Hennes moder? Hennes broder? Ni Ivan? Denna fru? frågade grefven förundrad, men utan att framrätta handen, utan ett tecken af medlidelse i hans drag.

— Ja, jag är er hustrus broder och denna kvinna, vår räddarinna, hon är min och eder hustrus moder! Hör våra böner! Förlåt den döende!

Grefvinnan blef ännu oroligare. Matronan grep den motsträfvige grefvens hand och lade den i sin dotters kalla. Grefvinnan tycktes ana, att hennes mans hand låg i hennes. Hon blef lugnare, hennes ansigte antog dödens uttryck. Ett tungt, långsamt rosslande tvingade sig fram ur hennes bröst, efter några få ögonblick hade hon slutat.

En djup, ängslig tystnad följde på denna gripande scen. Med den döendes sista andedrägt tycktes allt lif hafva försvunnit från det torftiga, qvafva rummet. Hvarken Ivan eller Orlow hörde de knarrande stegen, som läto höra sig på gatan framför huset. Matronan hade ömt sammantryckt sin dotters ögon och stod nu i stum smärta lutad öfver sitt liflösa barns stoft, detta barn, som hon sedan dess tidigaste barn-dom ej sett, och det hon nu blott återfunnit för att emottaga dess sista ord.

— Jag har räckt henne handen, sade grefven, hvars ansigte hade blifvit likblekt, jag har räckt henne handen — men förlåtit henne har jag icke. Jag kan icke förlåta henne, aldrig!

Ivan hörde dessa doft uttalade orden endast till hälften, ty hastiga steg läto höra sig på trappan, och han ville ila till dörren, för att hålla de störande borta från likrummets helgedom. Men redan instörtade Dzennik i rummet med bestördt ansigte.

Den gamle tjenaren ryggade tillbaka, då han såg grefvinnan med tillslutna ögon ligga utsträckt på sängen. De kringståendes miner och hållning sade honom, att hans förra herrskarinnas utandats sin sista suck. Han tryckte sina händer jemrande framför ögonen och stannade en hel minut i ljudlös smärta. Men sedan skyndade han fram till grefven.

— Rädda eder, dyraste herre! Fort, skynda eder, annars är ni förlofad. Soldater vid porten. De ropa edert namn, de vilja fasttaga eder. Skynda er! En baktrappa förer till gården. Skynda, innan soldaterna intränga i huset. O, hvilken förfärlig dag! O min nådiga herrskarinna!

Grefven såg frågande på den enträgne, bönfällande tjenaren, som än ville föra honom med och än åter kastade sorgsna blickar på sin herrskarinnas dödsbädd, med stora, förundrade ögon, som om han alls icke fattade närheten af någon fara. Derpå skakade han nästan ovilligt på hufvudet och sade:

(Forts.)

